

de groene ruimte

Quickscan plangebied
1^e Melmseweg, Veenendaal

De auteursrechten van dit rapport rusten bij zowel opdrachtgever als opdrachtnemer, tenzij schriftelijk anders is/wordt overeengekomen. Alleen degenen bij wie het auteursrecht rust zijn gerechtigd het rapport voor eigen gebruik te vermenigvuldigen, te verspreiden of toe te passen, alsook om het ter informatie aan derden openbaar te maken tegen onderling (= zij bij wie het auteursrecht rust) overeengekomen voorwaarden (kosten, citeren, gebruiken, wijzigen etc). Raadpleging van en eventuele verdere handelingen met/op basis van het door De Groene Ruimte BV geleverde product vallen buiten elke verantwoordelijkheid van opdrachtgever en/of De Groene Ruimte BV.

de groene ruimte

Quicksan plangebied

1^e Melmseweg, Veenendaal

Projectnummer: 05534

**Opdrachtgever:
De Veense Poort
Ede**

16 augustus 2005

De Groene Ruimte BV

**bureau voor ecologisch
onderzoek en beheerplanning**

**Postbus 400
6700 AK WAGENINGEN**

**telefoon : 0317 - 423969
fax : 0317 - 418758
e-mail : dgr@dgr.nl**

INHOUD

1. INLEIDING	3
2. WERKWIJZE EN UITVOERING	5
3. RESULTATEN EN ANALYSE	7
3.1. Algemene beschrijving plangebied	7
3.2. Resultaten	8
3.2.1 Bronnen	8
3.2.2 Soortengroepen	9
4. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	11
BRONNEN	13

Alle foto's in dit rapport: DGR/LG, gemaakt op locatie ten tijde van het veldwerk.

de groene ruimte

I. INLEIDING

De gemeente Veenendaal heeft het voornemen om enkele gronden nabij de 1^e Melmseweg in Veenendaal te benutten voor woningbouw. De stedenbouwkundige inrichting van het gebied is op dit moment nog niet bekend. Het terrein is circa 4 ha groot en bestaat deels uit volkstuinen, bedrijventerrein en woningen. De voorgenomen ontwikkeling van het terrein (ingreep), heeft een effect op het plangebied en zijn omgeving en daarmee op eventueel aanwezige beschermde planten- en/of diersoorten. Om inzicht te krijgen in de aanwezige natuurwaarden in het gebied, in relatie tot de Flora- en Faunawet, heeft de gemeente aan De Groene Ruimte gevraagd het gebied door middel van een quickscan te onderzoeken op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten en vast te stellen voor welke soorten bij verstoring een ontheffing vereist is.

In deze rapportage zijn de resultaten verwoord van de ecologische quickscan van het plangebied. Van het plangebied is een beknopte situatiebeschrijving opgenomen. Daarna zijn, per soortengroep, de aangetroffen en de verwachte beschermde soorten aangegeven. Ook is aangegeven welke van deze soorten door de ingreep ter plaatse mogelijk zullen worden verstoord en voor welke soorten derhalve een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet vereist is. Bij de toetsing is uitgegaan van de Algemene Maatregel van Bestuur, welke op 23 februari 2005 van kracht is geworden.

Plangebied in z'n omgeving.

2. WERKWIJZE EN UITVOERING

De werkzaamheden worden ingedeeld in:

- bronnen- en veldonderzoek;
- analyse;
- rapportage.

Voor het plangebied is een aantal bronnen geraadpleegd, zoals verspreidingsatlassen en relevante internetsites.

Het veldonderzoek heeft plaatsgevonden op 2 augustus 2005. De temperatuur was ongeveer 22°C en het was wisselend bewolkt. Het plangebied is onderzocht op het voorkomen van (sporen en resten van) bijzondere, zeldzame en met name beschermde soorten, zowel planten als dieren. Daarnaast zijn bijzondere waarnemingen genoteerd en er zijn foto's gemaakt. Ook is een beknopte beoordeling gemaakt van de algehele ecologische situatie van het plangebied binnen de omgeving.

In de rapportage zijn ter illustratie en toelichting diverse foto's opgenomen, opdat een zo compleet mogelijk (ecologisch) beeld wordt verkregen van het plangebied. Uiteraard zijn de wettelijk beschermde soorten apart vermeld en is aangegeven welke consequenties de aanwezigheid van deze soorten heeft voor de mogelijkheden van de bebouwing.

de groene ruimte

3. RESULTATEN EN ANALYSE

3.1. Algemene beschrijving plangebied

Het plangebied ligt aan de 1^e Melmseweg, binnen de bebouwde kom, aan de noordkant van Veenendaal. Het plangebied is circa 4 hectare groot en bestaat uit beplantingen, (voormalige) volkstuinen, bedrijven en woningen.

Aan de noorkant van het plangebied en langs het noord-zuidlopende deel van de 1^e Melmseweg bevinden zich beplantingen. De hoogte van de beplanting varieert van 10 tot 20 meter. De breedte van de beplanting varieert van circa 6 meter (langs de 1^e Melmseweg) tot circa 25 meter (langs het fietspad). In de beplanting staan boomsoorten als lep, Gewone esdoorn, Zwarte populier, Gewone es en Zomereik. De struiklaag bestaat uit soorten als Hazelaar, Vlier, Sporkehout, Vogelkers en Sneeuwbes. De kruidlaag is zeer beperkt. In de beplanting komen onder andere Ekster, Pimpelmees en Houtduif voor. In een lep in het brede deel van de beplanting bevindt zich een groot nest, dit is mogelijk een roofvogel-nest.

Beplanting langs de 1^e Melmseweg.

Een deel van het volkstuinencomplex is circa 3 jaar geleden braak komen te liggen. Op dit terreindeel heeft zich inmiddels een soortenrijke ruigte met soorten als Rietgras, Pitrus, Jakobskruid, Boerenwormkruid, Peen en Knoopkruid gevestigd. Hier staan ook verschillende uit (volks)tuinen verwilderde soorten zoals Herfstmunt, Aalbes en Wilde marjolien. Verspreid staat opslag van onder andere Ruwe berk, Wilde lijsterbes, Zomereik en Gewone braam. Op enkele plaatsen ligt wat grof vuil.

Braakliggend deel van volkstuinencomplex.

De rest van het volkstuinencomplex dat binnen het plangebied ligt is nu nog deels in gebruik en is deel recent uit gebruik genomen. Op dit terreindeel zijn naast de aangeplante gewassen vooral pio-

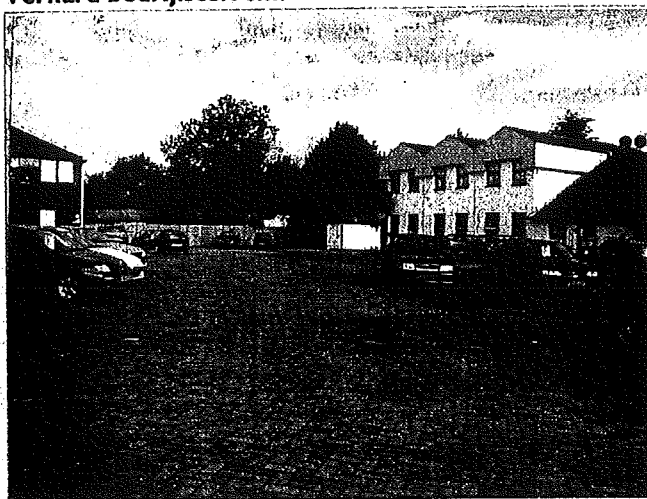
niersoorten te vinden als Canadese fijnstraal en Klaproos. Op dit terreindeel zijn veel Huismussen en Kauwen voedsel aan het zoeken. Verder vliegen hier vrij veel Koolwitjes.

De bebouwing op het terrein bestaat deels uit bedrijfsgebouwen met daar omheen bedrijfsterreinen en deels uit woonhuizen met daar om heen tuinen en schuren.

Op de bedrijfsterreinen is weinig begroeiing aanwezig. De terreinen zijn grotendeels verhard of halfverhard. De gebouwen op het terrein zijn in gebruik als bedrijfspand.

De woonhuizen in het plangebied zijn bewoond. Bij de verschillende huizen zijn schuren aanwezig. Rond de huizen en schuren zijn tuinen aanwezig bestaande uit gazons, siervakken en grasland met kleinvee.

Verhard bedrijfsterrein.

3.2. Resultaten

3.2.1 Bronnen

Aan de hand van de atlassen is een overzicht gemaakt van te verwachten soorten. In het veld is beoordeeld of deze soorten ook daadwerkelijk in het plangebied voorkomen dan wel te verwachten zijn (zie § 3.2.2.).

Uit gegevens van Natuurloket blijkt dat het noordelijke deel van het plangebied in een kilometerhok ligt waarin vaatplanten en dagvlinders goed zijn onderzocht. De overige soortgroepen zijn matig, redelijk of niet onderzocht. Er is 1 vaatplant en 1 zoogdiersoort die volgens de Flora- en faunawet (tabel 1)¹⁾ beschermd zijn, aangetroffen. Verder zijn er 12 watervogels in het kilometerhok aangetroffen die volgens de Flora- en faunawet beschermd zijn (tabel 3)²⁾ maar gezien in het plangebied geen water voorkomt, wordt verwacht dat deze soorten niet in het plangebied voorkomen.

Het zuidelijke deel van het plangebied ligt in een kilometerhok waarin vaatplanten en broedvogels goed onderzocht zijn. Er zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen. Wel zijn er 34 beschermde broedvogels (tabel 3)²⁾ aangetroffen. De overige soortgroepen zijn slecht of niet onderzocht.

¹⁾ In tabel 1 zijn de soorten opgenomen waarvoor automatisch een vrijstelling geldt voor ingrepen in het kader van bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen.

²⁾ In tabel 3 zijn soorten opgenomen waarvoor bij verstoring door ruimtelijke ontwikkeling een ontheffing aangevraagd moet worden.

de groene ruimte

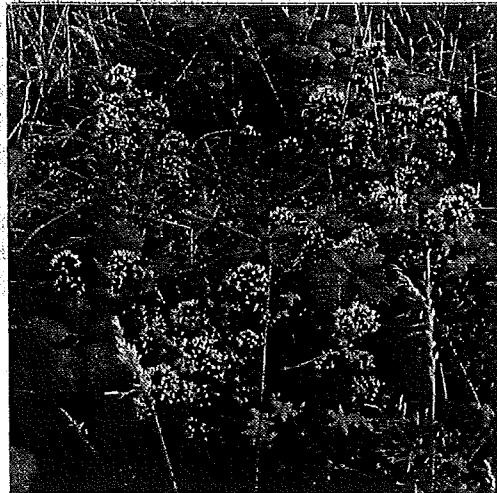
Tijdens het veldbezoek is overlegd met enkele bewoners: enkele jaren geleden zijn in het plangebied vleermuizen en uilen gezien maar de afgelopen jaren niet meer. Wel zijn er nog erg veel ratten en konijnen.

3.2.2 Soortengroepen

Flora

Van de verschillende beschermde plantensoorten is alleen Wilde marjolein in het plangebied aangetroffen. Deze soort komt hier niet van nature voor maar is een verwilderde tuinplant.

Wilde marjolein.

Zoogdieren

Een groot deel van het terrein is zeer geschikt voor kleine zoogdieren. Er komen vrij veel konijnen voor, zowel wilde konijnen als enkele ontsnapte tamme konijnen. Er zijn holen van Veldmuis gevonden en er zijn Huisspitsmuizen gehoord. De bewoners in het plangebied hebben enkele jaren geleden vleermuizen in het gebied gezien maar dit jaar en ook vorig jaar niet meer; desondanks worden er wel vleermuizen in het plangebied verwacht.

Verder worden Bosmuis, Egel, Rosse woelmuis, Wezel en Woelrat op het terrein verwacht. Mol wordt eveneens op het terrein verwacht er zijn echter geen molshopen aangetroffen.

Met uitzondering van vleermuizen zijn alle aangetroffen en verwachte zoogdieren beschermd in het kader van de Flora- en faunawet. De genoemde soorten zijn vermeld in tabel 1 van de AMvB van februari 2005; derhalve geldt voor ingrepen in het kader van bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen een automatische vrijstelling. Vleermuizen zijn strenger beschermd, ze zijn genoemd in tabel 3 van de AMvB van februari 2005 en ze vallen onder de habitatrichtlijn. Voor vleermuizen geldt dat wanneer er verstoring plaatsvindt als gevolg van ruimtelijke ontwikkeling er een ontheffing vereist is.

Amfibieën

In het plangebied zijn geen sloten of andere waterpartijen aanwezig. Alleen Gewone pad wordt verwacht op het terrein.

De Gewone pad is beschermd in het kader van de Flora- en faunawet. Deze soort wordt vermeld in tabel 1 van de AMvB van februari 2005; hiervoor geldt, voor ingrepen in het kader van bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, automatisch een vrijstelling.

Reptielen

Er worden geen reptielsoorten verwacht in het plangebied

Vogels

De volgende vogelsoorten zijn op het terrein ten tijde van het veldbezoek aangetroffen: Merel, Koolmees, Pimpelmees, Huismus, Vink, Kauw, Ekster, Houtduif en Zwarte kraai. Verder is er een nest aangetroffen dat mogelijk van een roofvogel is. In het verleden zijn in het plangebied uilen gezien, mogelijk zijn er nog steeds uilen aanwezig in het plangebied.

De aangetroffen vogelsoorten zijn streng beschermd in het kader van de Flora- en faunawet. De soorten zijn vermeld in tabel 3 van de AMvB van februari 2005; voor deze soorten geldt, voor ingrepen in het kader van bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, automatisch een vrijstelling mits er gewerkt wordt op basis van een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Voor ruimtelijke ontwikkelingen en indien er niet volgens een goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, en er door de werkzaamheden verstoring van de vogelsoorten wordt verwacht, is een ontheffing vereist. Indien de ingreep kan plaatsvinden zonder verstoring, dan is geen ontheffing vereist.

Insecten en andere ongewervelden

Er werden geen beschermde diersoorten uit deze categorie gevonden en deze worden ook niet verwacht.

4. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

Conclusies

- Het plangebied herbergt alleen algemene soorten.
- Bij de voorgenomen ontwikkeling van het terrein wordt naar verwachting een deel van de waargenomen en verwachte beschermde soorten door de voor de ontwikkeling benodigde ingrepen, verstoord. Met uitzondering van de vogels en vleermuizen, staan de soorten allemaal op de lijst in tabel I van de AMvB, zijnde "Algemene soorten". Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd bij ingrepen, die zijn te kwalificeren als "bestendig ruimtelijke ontwikkeling".
- Voor de vogelsoorten met uitzondering van vogels met een vaste verblijfplaats (roofvogels, uilen, huismus) geldt dat als de geplande werkzaamheden plaatsvinden buiten het broedseizoen (maart tot en met juli), dan zullen de ingrepen naar verwachting geen (blijvend) schadelijk effect hebben op de aanwezige vogels; in dat geval wordt voor deze vogelsoorten een ontheffing niet nodig geacht.
 - ▶ Een groot aantal Huismussen en Kauwen gebruiken het volkstuintencomplex vrij intensief als foerageergebied. Omdat in de omgeving nog voldoende geschikt foerageergebied voor deze soorten aanwezig is, onder andere in de vorm van volkstuinten, is er geen negatief effect te verwachten op de gunstige staat van instanthouding te verwachten.
 - ▶ Indien de boom waar het nest is gevonden moet worden verwijderd, dient nader gekeken te worden of dit daadwerkelijk een roofvogelnest is en of dit nog bewoond is. Als dit het geval is, zal er verstoring plaatsvinden en dan is een ontheffing vereist.
 - ▶ Indien er in de te slopen gebouwen uilen verblijven is een ontheffing vereist; nader onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid eenduidig vast te stellen.
 - ▶ Huismussen gebruiken hun nestplaatsen vrijwel het gehele jaar; alleen in de nazomer verlaten ze hun nestplaatsen voor een korte periode. Indien er in de te slopen gebouwen nestplaatsen van huismussen aanwezig zijn is een ontheffing vereist; nader onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid eenduidig vast te stellen.
- Indien vleermuizen in te slopen gebouwen verblijven is een ontheffing vereist. Als ze het terrein als leefgebied gebruiken, zal bij de ontwikkeling van het gebied zoveel mogelijk rekening gehouden moeten worden met gebruik van het gebied door de vleermuizen. Wanneer de voor de ontwikkeling benodigde ingrepen onvermijdelijk leiden tot verstoring van vleermuizen, dan is eveneens een ontheffing vereist.
- Los van de beschermingsstatus van planten- en diersoorten dient bij elk ingrijpen voldaan te worden aan de "algehele zorgplicht". Dit houdt onder andere in, dat er steeds gehandeld dient te worden op een zodanige wijze, dat verstoring van soorten en individuen tot een minimum wordt beperkt. Onnodige verstoring (zowel als gevolg van handelen als van nalaten van handelen) stuit dus altijd op wettelijk verbod.
- In z'n algemeenheid dienen de verstorende werkzaamheden zo beperkt mogelijk te zijn (algemene zorgplicht). In elk geval dient de verstoring beperkt te blijven tot het (netto) plangebied. Ook de materialenopslag, bouwketen, enzovoort, dienen binnen de begrenzing van het plangebied een plaats te krijgen; de effecten van deze "nevenactiviteiten" vallen uitdrukkelijk ook onder de Flora- en faunawet.
- Ook dient vanuit de zorgplicht, de periode van uitvoering zo gekozen te worden, dat dieren zo min mogelijk worden verstoord (bijvoorbeeld buiten het broedseizoen). Eventueel worden dieren weggevangen of op een onschadelijke wijze verdreven. Om dieren zo veel mogelijk kans te geven om te "vluchten" dient, in een rustig tempo, vanuit een vaste

richting te worden gewerkt; dit geldt in het bijzonder indien sloten gedempt moeten worden.

Aanbevelingen

- Er dient nader onderzocht of er vleermuizen, huismussen of uilen in de te slopen gebouwen verblijven. Hiernaast dient onderzocht te worden groenstructuren een essentiële rol spelen voor vleermuizen.
- Bij de planvorming dient zoveel mogelijk verstoring voorkomen te worden door belangrijke groenstructuren in te passen in het ontwerp. Dit geldt in het bijzonder voor bomen met mogelijk roefvogelnesten en groenstructuren die door vleermuizen gebruikt worden.
- Bij het plannen van de ingrepen ten behoeve van de ontwikkeling van het gebied dient verstoring zoveel mogelijk voorkomen te worden. Dit kan worden bewerkstelligd door een het (laten) opstellen van een ecologisch werkplan waarin aangegeven wordt welke werkzaamheden op welk moment uitgevoerd kunnen worden en welke methoden er toegepast mogen worden.

BRONNEN

LITERATUUR

- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M Thissen (red.), 1992.** *Atlas van de Nederlandse zoogdieren.* - Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht
- Hustings, F., en J.W. Vergeer (red.), 2002.** *SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002: Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.* - Nederlandse Fauna 5. - Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red.), 1997.** *Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie.* - Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Lina, P.H.C. en G. van Ommering, 1994.** *Bedreigde en kwetsbare zoogdieren in Nederland* - Informatie- en KennisCentrum natuurbeheer, Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Wageningen.
- Lina, P.H.C. en G. van Ommering, 1996.** *Bedreigde en kwetsbare vogels in Nederland: toelichting op de Rode Lijst* - Informatie- en KennisCentrum Natuurbeheer, Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Wageningen.
- Meijden, R. van der, B. Odé, C.L.G. Groen, J.-P.M. Witte en D. Bal, 2000.** *Bedreigde en kwetsbare vaatplanten in Nederland. Basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst.* - Nationaal Herbarium, Leiden en Stichting FLORON, Leiden.
- Ommering, G. Van, I. van Halder, C.A.M. van Swaaij en I. Wynhoff, 1995.** *Bedreigde en kwetsbare dagvlinders in Nederland,* IKC Natuurbeheer, Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Wageningen.

INTERNET

- Het Natuurloket (www.natuurloket.nl)
- RAVON (www.ravon.nl)